

МИШЉЕЊА О ПОЕЗИЈИ И АУТОРУ:

Мишљење Љубице Продановић о стваралачком опусу Петра Марша (чији је псеудоним Пеца Петровић)

Читајући песме и басне за децу, које је написао Петар Марш, не треба бити дете или одрасла особа па схватити, да је то написао за децу са циљем да би задовољио њихову радозналост, жељу за новим знањима, за све што их интересује и подстакао њихову машту и стваралаштво.

Прво питање које би одрасли читалац могао поставити могло би бити: "Колико тај дечји писац познаје децу?" Одговор би могао да гласи: 100%. "Пеца" (то му је надимак) је водио у Студију Б емисију "Пеца и деца" и дружећи се са децом осетио њихову радозналост, разиграну машту - основу за стваралаштво. Овај одговор за мене је био довољан, јер бити успешан дечји писац није довољно само имати теоријско знање из области развојне психологије, педагогије и других наука, које треба да познају сви који раде са децом и стварају за њих. Важније је бити способан да се приближи деци, без обзира шта му је стварно било занимање којим се дуго бавио.

- Аутор Петар Марш је био инжењер, али је годинама писао за децу, као да им је вршњак (предшколац или полазник основне школе).

- Један од одговора је и у томе што је Пеца знао и где су извори сазнања да би задовољио дечју потребу за сталним проширивањем знања, упознавањем света око себе. Властито знање је, због деце, стално проширивао, користећи стручне књиге намењене одраслијим читаоцима него..

- Остаје за многе још једно питање: "Како успева да поједностави да деци буду разумљива сазнања, која су у бројним енциклопедијама заузела доста значајно место, писана на основама разних наука, углавном за теоретичаре?" Пеца добро познаје дечји речник и отуда може да им даје објашњења о свему што их интересује. Уједно да помогне и одраслима који имају децу, живе или раде са њима, како да једноставније успешно комуницирају са својом децом, унучићима или ученицима.

Докле год буде Петар Марш писао за децу, дотле ће врло различити стручњаци оцењивати његово стваралаштво.

Оцену досад објављених његових дела за децу (у облику питања и одговора на њих) овога пута дала је педагог

Др проф. Љубица Продановић
Марта 2016. године у Београду

***

Са књигом Петра Пеца Петровића Марша

ПЕСНИКОВ КАЛЕНДАР

Постоје књиге, које кад узмете и ставите на њих своју руку, а оне хладне као мермер, али постоје и књиге које чим дотакнете осетите њихову топлоту и кроз вас прође нека пријатна уздрхталост. Таква је и књига поезије намењене најмлађима и најстаријима, и свима онима између ових генерација „Пецилин“ коју је дуго времена писао и коначно написао Петар Пеца Петровић Марш. Његова биографија је изузетно богата подацима који живот чине, али је уочљиво да је био дугогодишњи омиљени водитељ популарне емисије за децу „Пеца и деца“ на Студију Б и да је школовани дипломирани инжењер машинства. Могло би се схватити да је он културни конструктор и проналазач. Проналазио је лепе речи, проналазио је пут до дечје душе, а пронашао је својим стиховима и своје даље порекло.

Ако је наша икона поезије за децу и младе Јован Јовановић Змај поживео све до 1904. године, а Пеца је рођен тридесет и шест година након смрти великог песника, онда он може комотно да му буде – унук. Што је сигурно, сигурно је, а то је да је Петар Пеца Петровић Марш песнички наследник и следбеник Јована Јовановића Змаја. Све оно предивно, танано, ведро, искрено, једноставно, лепршаво и плаховито, виловито, видно и скрито што је чика Јова носио у својој поезији, успео је да наследи, наш данашњи чика Пеца. Јер његова поезија у овој књизи, а то је три стотине и шездесет пет песама, носи епитете лепоте речи коју је неговао Змај. Дуго се у нашој литератури намењеној деци и младима чекало на овакву поезију, на логичан наставак онога што је Змајевски утемељено, и ево, појавило се. Мора се признати да је много било експериментисања, тражења нечег оригиналног, много је било муке и многих странпутица, а требало је само наставити и продужити оно што нам је дао Змај. То је искрено учинио својом књигом чика Пеца.

Направио је својеврстан календар, дневник лепоте и искрености, за сваки дан неком, нешто али не само за понекад, него за увек. Његове песме се лако читају, рецитују, певају, илуструју... Сваки дан можете неког себи драгог, посебно ујутро, кад сви не знамо какав нас дан очекује и шта нас ишчекује, обрадовати стиховима из ове књиге. Сетите се нечијег рођендана, било ког датума везаног за драгу особу, сетите се можда неког појма за који тамо неки ваш никада ни чуо није па му то кажете песниковом песмом. Примера ради, објасните му да ће све бити у реду и да тамо та особа само треба да каже реч – драгичка. После тога прочитате песму „Драгичка“. Зна ли неко уопште шта је то зврцкалица? Е, па лепо, окренете страницу 260, погледате у датум 17. септембар и прочитате песму „Зврцкалица“ и све ће се само касти, што би рекли народски. Има разних љуб-љуб-љубитеља, свега, свачега и свакога, али песма „О тортољубу“ открива нам песничко виђење читавог покрета љубитеља слаткиша са тацни. Нису само ове три песме интересантне, оне су овога пута први пролазници кроз ове редове који покушавају читаоца да уведу у песнички свет и песнички живот садржан између корица његове нове књиге.

Петар Пеца Петровић Марш на самом почетку своје књиге даје упутства, како користити његову поезију, па се и ту показује као и чика Јова Змај, који је био лекар. Али чика Пеца је остао изумитељ до краја па је пронашао тај необичан белосветски лек – пецилин, без којег се више неће моћи проводити детињство, младост, а користан ће бити и некоме у старости. Нема потребе за све и свашта ићи и чекати у редовима код лекара, једноставно отворите било коју страницу чика Пецине књиге поезије и прогутате то што је написао у два пута одједаред, уз сокић од јабуке, на сламчицу. Ово је и лек који слободно узимате без рецепата, који можете још неком дати против туге и депресије, који можете неком препоручити па тако и сами постати лекар.

Јер „Пецилин“ је нешто што се мора имати увек на полици.

Недељко Терзић

***

„Поглед“ на песме и аутора из визуре капетана АСТЕРОИДА „МОДЛИ“, pilota, музичког експерта и ствараоца доброг радио расположења за опуштање и уживање Зорана Модлија

Иако је Пеца рођен пре многе деце, било је деце и пре Пеце.

Али, чињеница коју су прихватили савремени историчари и кочничари трамваја непобитно доказује да су се тек са појавом Пеце Петровића и његове славне уради-сам радио емисије „Пеца и деца“, деца почела понашати као деца, а Пеца као Пеца. До тада су му се сви нељубазно обраћали са: „Марш!“ Васпитачице у обданишту, учитељи у основној школи, наставници у средњој, професори на факултету... Кад год би га прозивали, говорили су: „Марш!“

Е па, пошто му је право име Петар Марш, одлучио је да окрене лист и на његовој полеђини напише ново име. Пеца Петровић. То веома ретко име и још ређе презиме донело му је чудесан преокрет у животу, па се и он преокренуо: почео је да хода на рукама, те су му ноге добиле невиђену слободу, пошто им је небо било једина граница. Тако наopak, уместо да диже поглед, он га је спуштао ка небу, а познато је да је небо извор невиђених инспирација.

Тачно 365 таквих инспирација имате у овој књизи, За сваки дан по једну. Кад наиђе преступна година, једна ће чак и да претекне. Њу слободно задржите за себе, али се потрудите да остале песме поклоните онима које највише волите. Како? Тако што ћете им сваког дана изрецитовати по једну. Искористите ову прилику док можете; једног дана, када постану обавезна школска лектира, мораћете. А познато је да људи најчешће не воле оно што морају да воле. Воле оно што не морају.

Пецине песмице уопште не морате да волите. Оне су ту јер воле вас, а задатак им је да, преко широког осмеха, споје ваше лево ухо са десним. Тежак је то задатак, али им полази за руком из прве. Највећи проблем је уозбиљити се после тога. Мене тај проблем мучи годинама, а Пецу још од оног дана када је проходао на рукама.

И, ако сте икада себи постављате вечито питање - ко је старији, кокошка или јаје, саветујем вам да га заборавите и размислите о следећем: ко је млађи, Пеца – или деца?

Деца кад-тад одрасту и постану озбиљни и строги људи. Пеци то још није пошло за руком.

Зоран Модли, Пецин друг у игри

***

Професор Др Божидар Раденковић, председник Удружења „Српски кривак“:

Некада, када смо били деца, сваког јутра у седам, будио нас је цвркулт и пријатан глас са радија који нам је говорио: „Добро јутро децо“. Осећали смо се због тога пријатно и сами себи смо некако били важни.

Другачија су данас времена, живот јесте леп, али на другачији начин. Уместо цвркута, свако јутро нас са веб сајта „Кривака“ буди виртуелни глас Пеце Петровића: Добро јутро мала и велика децо, припремио сам једну лепу песму само за Вас. Уживајте и радујте се!

И тако сваки дан, свих 365 дана у години.

Опет смо сами себи некако важни. Чика Пеца је припремио песму само за нас. Због тога смо му неизмерно захвални.

***

Драган Раденовић

Свака се песма пише за сутра. Сутра сви песници устају са својим песмама. Сви. Песме се и пишу због сутра. Још. Све су песме за децу. Оне друге и нису песме. Песници су деца. Остали нису песници. Песме слушају и читају само деца. Деца су људи. Други то нису.

Поезија постоји да поврати нарушену хармонију Космоса. У античкој Грчкој само је поезија уметност, а једино песнике посећују музе. Песнике су богови бирали за своје друштво. На врху Олимпа ове културе, песници су постали узвишена и једина тема поезије.

Данас у поезији постоје само песме. Песника нема. Стихове пишу ветрови, излећу из породичних свађа, па право у риму, а метроном неки их угурат у што мањи број табака. Зато је код свих осмех на лицу. Он одозго покушава да схвати, а осмех му не силази са лица. Ми доле смо смешни сами себи. Смешак је постао замена за све наде и идеале, које однесе етар. Те стихове читамо у лету, на лицима пролазника.

Песме Пеце Петровића Марша - Пецилина су свакодневна појава. Читају се уз гласно задовољство. После прочитане књиге његове поезије радује се цела васељена и сва брда од Крагујевца до Триглава.

Проф. Драган Раденовић

...ноћу, у хотелу Национал...

Москва у снежној белини...

поглед на златне куполе хармова...

Москва златоглава спава...